

Переклад Григорій Філіпчук

Голландський корабель повертався з Яви, навантажений рідкісними товарами. Він причалив у Сутамптоні, й матросам дозволили зійти на берег.

Серед них був і Генріх Верстег. На правому плечі він ніс мавпу, а на лівому — папугу та клунок індійського краму. Сподівався, що в місті йому поталанить продати тварин і крам.

Стояла рання весна, вечоріло швидко. Верстег ішов спроквола імлистими вулицями, ледь освітленими газовими лампами. Думав про те, що небавом повернеться до Амстердама, згадував матір, з якою не бачився три роки, наречену, що чекала на нього в Монікендамі. Підраховував, скільки зможе виторгувати за свою живність і крам, шукав якусь крамницю, де міг би збути свій чужоземний товар.

На Абов-бар-стріт до нього підійшов вишукано вдягнений чоловік і спитав, чи матрос не продав би йому папугу.

— Папуга пригодився б мені,— мовив незнайомець,— хочу, аби хтось зі мною говорив, але в такий спосіб, щоб я не мусив йому відповідати. Живу самотиною.

Генріх Верстег, як і більшість голландських матросів, добре говорив по-англійському. Він назвав ціну за папугу, й незнайомець погодився.

— Ходімо до мене,— сказав він. — Живу далеченько. Покладете папугу в клітку, вдома я її маю. Розпакуєте й цей крам, може, дещо мені припаде до вподоби.

Генріх Верстег зрадів несподіваному щастю. Подався за незнайомцем і дорогою став вихвалити мавпу, сподіваючись і її продати.

Запевняв, що вона належить до дуже цінної породи, яка добре переносить англійський клімат.

Однак Генріх невдовзі замовк. Незнайомець не озивався до нього і, либонь, навіть не слухав його.

По годинній мовчанці незнайомець мовив:

— Уже недалеко.

Вийшли за місто. Шлях стелився між приватними віллами, обнесеними парканами, а з моря час від часу долидало тужливе завивання сирени.

Незнайомець зупинився перед залізною брамою, добув із кишені ключі й відчинив її. Коли Генріх зайшов на подвір'я, той її замкнув.

Матроса поймає якесь неприємне передчуття.

У глибині подвір'я в сутіні бовваніли невиразні обриси непривітної вілли, вікна якої були щільно затулені віконницями.

Мовчазна незнайома людина, мертвотний будинок — усе це вельми гнітило Генріха.

"Це якийсь дивак",— подумав матрос. Та Генріх не був багатцем і не боявся, що його хтось пограбує. Матрос засоромився за той страх, що на якусь мить охопив його.

— Маєте сірники? Посвітіть мені, будь ласка,— сказав незнайомець і встромив ключ у замкову шпарину дверей вілли.

Матрос, зайшовши до вілли, стежив за незнайомцем, який приніс сюди лампу, світло якої осяяло розкішно вмебльовану вітальню.

Тепер Генріх Верстег зовсім заспокоївся. В нього зажеврила надія, що його дивний компаньйон купить у нього й більшу частину краму.

Незнайомець вийшов із вітальні й невдовзі повернувся з кліткою в руках.

— Покладіть сюди папугу,— сказав він.

Він зачинив дверцята клітки, в якій папуга полохливо затріпотів крилами. Відтак попросив матроса взяти лампу й перейти до сусідньої кімнати. Мовляв, там є добрий стіл, на якому він зможе розкласти свій крам.

Генріх погодився й подався до сусідньої кімнати. Тієї миті враз за ним зачинилися двері, й незнайомець замкнув їх на ключ. Матрос опинився в пастці.

Генріх поклав лампу на стіл і хотів було кинутися до дверей. Та голос незнайомця зупинив його:

— Ще один крок, і ви загинете, матросе!

Генріх підвів голову й у віконці, що його раніш він не помітив, побачив револьвер, націлений на нього. Його поймав страх.

Про боротьбу й не спадало на гадку, бо ані ніж, ані револьвер не могли йому стати в пригоді. Незнайомця захищала стіна біля віконця, з якого він цілився в матроса. Генріх бачив лише руку, що стискала револьвера.

— Слухайте добре, що тепер я казатиму,— заговорив незнайомець.
— Чиніть так. До цих послуг я вас змушую, але гарно заплачу вам за них. Ви не можете не послухатися. Мусите без вагань скоритися мені, інакше я вас застрелю, як собаку. Витягніть шухляду зі стола. Там лежить револьвер, заряджений п'ятьма кулями... Візьміть його.

Голландець, не усвідомлюючи свого вчинку, машинально виконував те, що йому наказував господар. Мавпа на його плечі лячно пищала й здригалася. Незнайомець вів далі:

— У глибині кімнати висить завіса. Розсуньте її.

Коли Генріх зробив це, побачив там бічну кімнату, в якій на ліжку лежала жінка із зв'язаними руками й ногами, з хустинкою в устах. Вона зиркнула на нього зухвалими очима.

— Розв'яжіть їй руки й ноги, з уст витягніть хустинку,— наказав незнайомець.

Тільки-но матрос виконав його наказ, жінка, дуже молода й справді вродлива, вклякла на коліна й заволала до віконця:

— Гаррі, це жахлива пастка! Ви мене заманили до цієї вілли, бо хочете вбити. Ви казали, що тут ми проживемо перші дні перемир'я. Я сподівалася, що переконала вас, що ви, нарешті, повірили, що я не винна. Гаррі! Гаррі! Я не винна!

— Не вірю вам,— грубо відказав незнайомець.

— Гаррі, я не винна! — повторювала відчайдушним тоном молода жінка.

— Це ваші останні слова. Добре. Запам'ятаю. Повторюватиму їх собі до кінця своїх днів.

Голос незнайомця затремтів, але тієї самої миті знору твердо залунав:

— Я кохаю вас досі. Коли б я так вас не кохав, то вбив би своїми руками. Ні, не зміг би я... А тепер, матросе, якщо ви не пустите цій жінці кулю в голову, поки я дорахую до десяти, то впадете трупом до її ніг. Один, два, три...

Не встиг незнайомець долічити й до чотирьох, як спантеличений Генріх вистрілив у жінку, що дивилася на нього благальними очима. Куля влучила їй у чоло, жінка впала обличчям долі. Вмить за цим з віконця пролунав постріл, і куля впилася матросові в скроню. Він звалився на стіл, а мавпа, пронизливо й полохливо запищавши, сховалася під його куртку.

Коли наступного дня перехожі почули дивні звуки з вілли, повідомили про це поліцію, і невдовзі полісмени прийшли туди й виламали двері. Вони знайшли там два трупи — молодої жінки та матроса.

З-під куртки господаря вискочила мавпа і стрибнула одному з полісменів в обличчя. Всі жахнулися. І, відступивши пару кроків назад, уколошкали її кількома пострілами. Аж відтак наважилися підійти до трупів.

Полісмени почали вивчати весь випадок. Було зрозуміло, що матрос застрелив жінку й сам скінчив самогубством. Обставини цієї трагедії були вельми загадкові. Імена обох загиблих вони легко встановили, але ніхто не розумів, як леді Фіннгаль, дружина члена палати лордів, опинилася в периферійній віллі з матросом, який лише вчора приплив до Сутамптона.

Власник вілли не знав нічого такого, що могло б внести бодай трохи світла в розслідування. За тиждень до цього віллу найняв якийсь містер Коллінс із Манчестера, якого не вдалося розшукати. Отой Коллінс носив окудари й мав довгі вуса, які, одначе, могли бути фальшивими.

Лорд Фіннґаль негайно приїхав до Лондона. Він щиро кохав свою дружину й дуже тужив за нею. Він ніяк не міг зрозуміти, як це могло статися. Після цього нещастя став цілковитим відлюдником. Живе у своєму будинку в Кенсинґстоні, і його єдине товариство складають німий служник та папуга, який щоразу повторює:

— Гаррі, я не винна!